

Torra ögon

Vårdnivå och remiss

Lättare fall hanteras av primärvården. Vid uttalade besvär eller där Sjögrens syndrom misstänks – remiss till ögonläkare.

Diagnostik och utredning

Symtom

Patienten anger sällan direkt torrhets känsla i ögonen.

Symtomen är mer ospecifika som sveda, skavkänsla och dimsyn. Ögonen känns trötta.

Detta beror på nedsatt tårproduktion eller störning i tårvätskans sammansättning.

Orsak till tårvätskestörning:

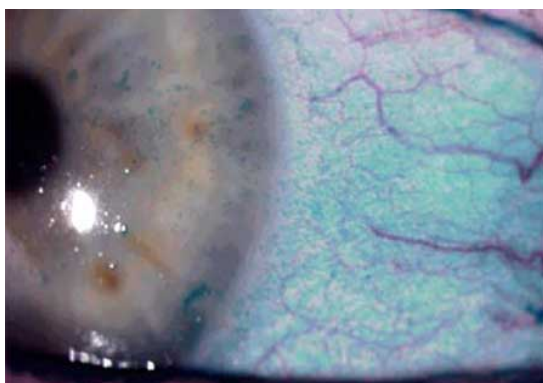
- Nedsatt produktion: Sjögrens syndrom, hög ålder, medicinbiverkan.
- Störd tårvätskesammansättning: blefarit, konjunktivit.
- Ökad avdunstning: ansiktsförlamning med lagoftalmus, torr miljö.

Utredning

I lindriga fall hos en i övrigt frisk person görs ingen utredning. Uppmana patienten att prova tårsubstitut (köps receptfritt).

Torra ögon - patientinformation

Vid uttalade besvär bör man utreda:

Sjögrens syndrom

- Har patienten sjukdomar/symtom/laboratorieresultat som kan relateras till Sjögrens syndrom (Se Faktadokument)?

- Har patienten mediciner som kan ge torrhet?
- Finns det ögon- eller ögonlocksförändringar enligt ovan?

Vid uttalade besvär eller där Sjögrens syndrom misstänks – remiss till ögonläkare.

Hos ögonläkare mäts följande:

- Schirmers test (patologiskt värde ≤ 5 mm på 5 minuter)
- Rose Bengal score (patologiskt värde ≥ 4)

Tecken på patologisk ögontorrhet (enligt kriterier) föreligger om minst ett av ovanstående test utfaller positivt.

Behandling

I lindriga fall av torrhets känsla i ögonen, utan misstanke på Sjögrens syndrom, informeras patienten om att köpa receptfria tårsubstitut. Se Riktlinjer från Läke-medelskommitten under relaterad information. Olika preparat fungerar olika bra för olika individer, därför får man ofta testa ett flertal preparat innan man uppnår tillfredställande resultat. Informera patienten om detta.

Vid keratokonjunktivitis sicca (kriteriemässigt torra ögon) ordinerar ögonläkare/allmänläkare tårsubstitut (i första hand konserveringsmedelsfria) på recept inom läkemedelsförmånen.

Vid vissa ögonsjukdomar, ordinerar ögonläkare tårsubstitut inom läkemedelsförmånen.

Mer information

Se Röda ögon under relaterat.